

ИНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ

АСПЕКТИ

розвитку
інформаційного
забезпечення
діяльності у сфері ІВ

використання
інтелектуального
потенціалу

незалежності
права ІВ та права
власності на річ

використання
торговельних марок
в Інтернеті

обмеження
прав авторів

судового захисту
прав ІВ

захисту прав ІВ
митниками країн ЄС

Авторське право

Суміжні права

Патенти

Експертиза

Комерційна тайниця

Торговельні марки

12' 2005

Семінар «Медіація як альтернативний метод вирішення комерційних спорів»

Останнім часом у світі при судовому розв'язанні комерційних спорів все частіше використовують альтернативний метод — медіацію. До пошуків альтернативних методів спонукають також затримки, тривалість та дороговизна судових розглядів. Зацікавленість у новому методі зумовлена також особливостями процесу медіації.

Хоча для України медіація є поки що новою практикою, інтерес до неї посилюється, що черговий раз засвідчив семінар «Медіація як альтернативний метод вирішення комерційних спорів», який відбувся нещодавно в Українському інституті промислової власності. Організаторами його виступили Міжнародна асоціація торговельних марок (INTA), Державний департамент інтелектуальної власності, патентно-правова фірма «Пахаренко та партнери», юридична фірма «Українська юридична група».

Перед присутніми на семінарі — працівниками державної системи інтелектуальної власності, юристами, патентними повіреними, суддями виступив перший заступник голови Держдепартаменту **Володимир Жаров**. Він охарактеризував сучасний стан законодавства України в галузі захисту прав інтелектуальної власності.

Про зростаючу популярність медіації як методу вирішення комерційних спорів та спорів у сфері інтелектуальної власності розповіла президент юридичної фірми «Українська юридична група» **Ірина Паліашвілі**. Директор патентно-правової фірми «Пахаренко і партнери», патентний повірений

Антоніна Пахаренко-Андерсон повідомила про роль медіації як методу альтернативного вирішення спорів у світлі демократизації суспільних інститутів в юрисдикціях Східної Європи. Наскільки прийнятна медіація при вирішенні комерційних спорів навколо інтелектуальної власності? Відповідь на це запитання обґрунтувала у своєму виступі головний консультант VATMark, член правління INTA, медіатор, акредитований GEDR (Великобританія) **То Су Ань**.

То що ж таке медіація?

У перекладі це слово означає посередник, нейтрал. Трапляється, що під час вирішення суперечок сторони повністю не розкривають своїх справжніх інтересів, що негативно позначається на прийнятті правильного рішення з врахуванням побажань сторін. Ось тоді у головній ролі може виступити медіатор — посередник, на участь якого мають погодитися

Ірина Паліашвілі, Антоніна Пахаренко-Андерсон,
Роман Коваль

обидві сторони. Сторони представляють свої позиції медіатору, а далі кожна з них конфіденційно розповідає йому суть справи, розкриваючи свої інтереси. Медіатор без зайвих емоцій, спрощуючи ситуацію, підштовхує сторони до обопільного вирішення спірного питання.

Медіація — процедура не обов'язкова. Навіть якщо сторони погодилися на допомогу медіатора, вони можуть не продовжувати процес медіації після першої зустрічі з ним. Тобто, сторони завжди контролюють процедуру медіації. Також їм не може бути нав'язано рішення, оскільки медіатор цього рішення не приймає. Роль медіатора, скоріше, в тому, щоб допомогти сторонам врегулювати свої питання. Конфіденційність медіації забезпечується гарантією того, що будь-які заяви або пропозиції стосовно врегулювання не матимуть ніяких наслідків: тобто не будуть використані в ході можливих подальших судових або арбітражних розглядів.

Отже, відмінність медіації від арбітражу полягає у тому, що при медіації сторони, несучи відповідальність за суперечку та контроль над нею, не передають медіаторові повноважень щодо ухвалення рішення, — його приймають з врахуванням побажань сторін та їхніх господарських інтересів. А при арбітражному розгляді діє об'єктивний стандарт, окреслений законодавством. Тому часто говорять, що процедура медіації заснована на зацікавленості, а процедура арбітражу — на правах.

Процедура медіації підходить не для всіх спорів. Наприклад, у випадку навмисного недобросовісного виробництва контрафактної продукції або піратства навряд чи можна використати медіацію, адже вона передбачає обов'язкове співробітництво обох сторін.

Медіація особливо доречна у випадках суперечок між сторонами при таких тривалих договірних відносинах, як робота за ліцензіями, при дистрибуторських угодах або договорах концесії.

На користь медіації говорить високий відсоток успішного завершення спорів. Ризик

Практичні заняття учасників семінару

при медіації — незначний, адже, контролюючи весь процес, кожна із сторін може припинити його на будь-якій стадії. Як свідчить закордонний досвід, альтернативний метод медіації стає все ефективнішим, оскільки захищає гідність і репутацію, поліпшує відносини, враховує інтереси, економить кошти, забезпечує прозорість та демократичність.

Проаналізувавши світову практику медіації, учасники семінару обговорили застосування закордонного досвіду в Україні. Про перспективи методів альтернативного вирішення спорів у нашій країні поінформував президент Українського центру порозуміння, медіатор **Роман Коваль**. З 1992 року він працює експертом-медіатором політичних, трудових та побутових спорів. Наводячи конкретні приклади зі своєї практики, Роман Коваль переконливо доводив, що медіатори потрібні сфері інтелектуальної власності. Цікаво, що у країнах, де почали використовувати медіацію у судових структурах перед розглядом справ сторонам пропонується пройти процес медіації. Статистика свідчить, що 80 відсотків спорів, які проходять медіацію, вирішуються позитивно.

Учасники семінару також переглянули навчальний фільм про медіацію у сфері захисту інтелектуальної власності. Наприкінці їм було запропоновано розглянути суперечку та змодельювати медіаційні процеси в окремих групах, створених з учасників семінару з подальшим інтерактивним обговоренням конкретної ситуації.

Ірина Абдуліна

